קקל
קרן קיימת לישראל
K K L - J N F
החטיבה
לחינוך ולקהילה

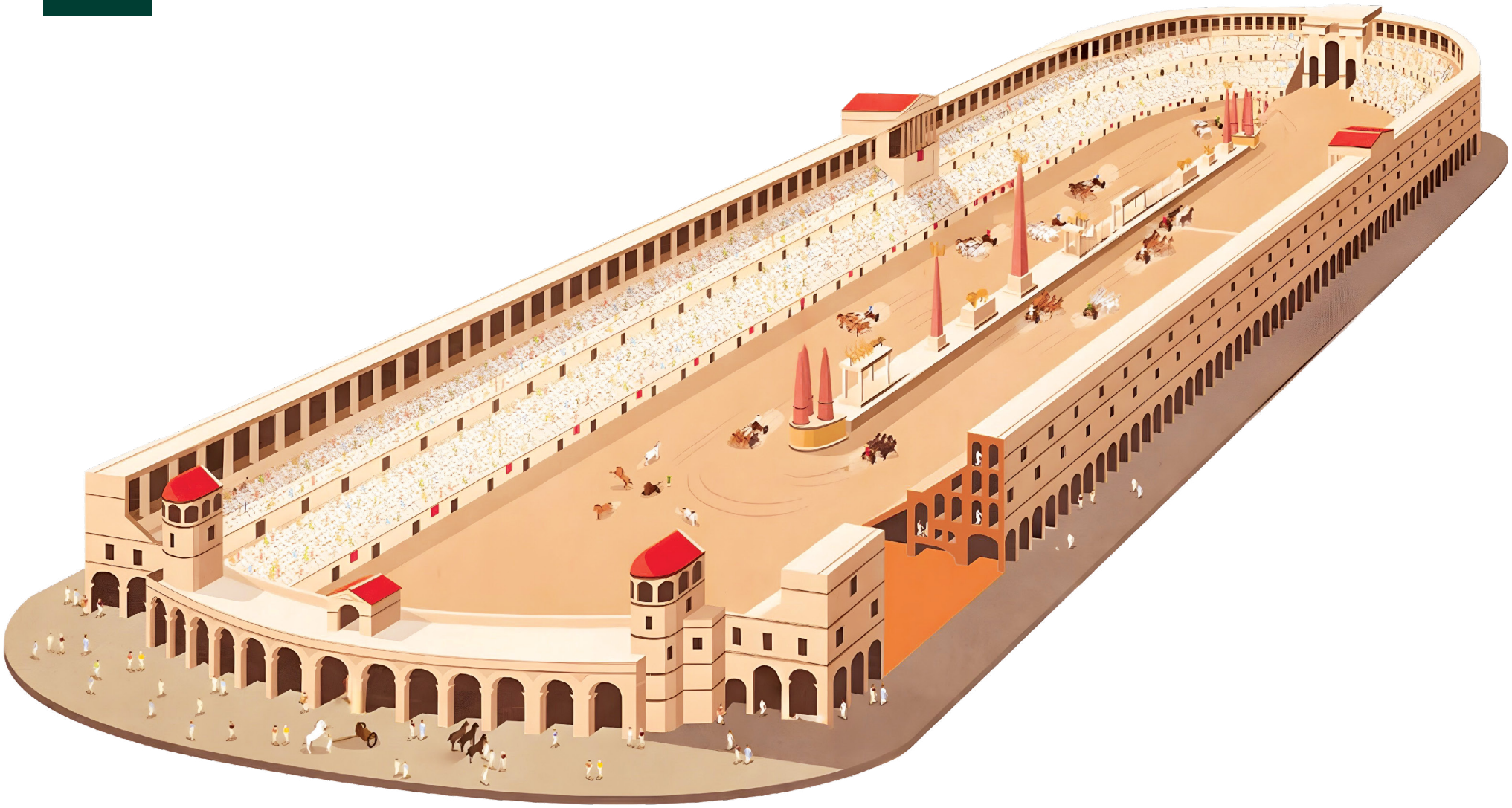

היפודרום

3 היפודרום

ההיפודרום היה מבנה רב תכליתי, שנועד למשחקי ספורט מגוונים, כגון מרוצי סוסים, מרוצי מרכבות ותחרויות אתלטיקה למיניהן.

מקור השם היפודרום: היפוס = סוס, דרומוס = מסלול. שמו מעיד שבראשיתו נועד למרוצי סוסים. בהמשך הוסב לתחרויות ספורט שונות שמשכו קהל רב, ויעיד על כך מספר המושבים הרב בכל מתקן ספורט שכזה.

בקיסריה הפך ההיפודרום לאמפיתיאטרון, והותקן בו קיר ביטחון גבוה. התקנת הקיר מעידה על מגוון שימושים באותו אתר, ומאשרת את טענת החוקרים למתקן רב תכליתי.

בתקופה היוונית כלל ההיפודרום מסלול מרוצי סוסים, שהיה עשוי מקרקע כבושה. לא הייתה לו תוכנית אחידה וברורה כמו למבני התיאטרון והאמפיתיאטרון. מידותיו לא היו קבועות, וגם לא הייתה הפרדה ברורה בין המסלול לבין הצופים. הנקודה היחידה שהייתה תמיד ברורה ומסומנת בקפידה הייתה נקודת הזנקה אחידה של המרכבות.

הרומאים היו להוטים אחר משחקי הספורט, והעניקו למבנה הגדרה מדויקת: מסלול של קרקע כבושה התחומה בקיר מגן גבוה. הרומאים כינו את המבנה "קירקוס", ואורכו הממוצע היה כ-500 מ'.

ההיפודרומים הראשונים בארץ ישראל הוקמו בידי הורדוס בירושלים, ביריחו ובקיסריה במאה הראשונה לפני הספירה. ההיפודרום בטריכאי והאצטדיון בטבריה הוקמו כנראה על ידי בנו של הורדוס, אנטיפס, כשמלך על הגליל.

ההיפודרום הרומי בקיסריה בנוי כמתחם מלבני, ובקצהו קיר מעוגל, כנראה במטרה לאפשר סיבוב נוח למרכבות. אורכו כ-235 מ', ורוחבו כ-69 מ'. מידותיו אינן ברורות וחד-משמעיות, כי חלקים ממנו לא השתמרו.